

МІЖНАРОДНИЙ ДОСВІД РЕГУЛЮВАННЯ ПЕРЕСТРАХОВИХ ОПЕРАЦІЙ

Ткаченко Н.В., к.е.н., доцент

Черкаський державний технологічний університет

В статтє наведено определение перестрахования законодательством отдельных зарубежных стран. Систематизированы основные подходы к регулированию и контролю процесса перестрахования. Определены тенденции регулирования операций перестрахования.

In this article the essence of the reinsurance which is fixed by the legislation of some foreign countries is presented. Main approaches to the reinsurance process regulation and control are systematized. The regulation trends of the reinsurance operations are defined.

Постановка проблеми. Можливості страхових компаній по прийому ризиків на страхування об'єктивно обмежені. Основні причини цих обмежень пов'язані із фінансовим станом страховиків, їх можливостями з оцінки ризиків, що приймаються на страхування, та прогнозування наслідків їх настання. Такі ситуації характерні як для вітчизняного ринку страхування, так і для страхових ринків розвинених країн. Одним із способів вирішення цієї проблеми є перестраховання.

Перестраховання є необхідною складовою страхового ринку. Перестраховик бере на себе зобов'язання в тій чи іншій формі брати участь у забезпеченні страхових виплат. Тому з розвитком світового та вітчизняного перестрахового господарства все більш актуальним стає питання щодо надійності перестрахових операцій та оцінки платоспроможності перестраховиків. Головна складність цього завдання полягає в тому, що межі перестрахового ринку набагато ширші національного законодавства, оскільки в одному перестраховому договорі можуть брати участь перестраховики з різних країн, в кожній з яких існують свої національні особливості в страховому законодавстві. Звідси питання про надійність та фінансову стійкість перестраховика виникає кожен раз, коли у цедента є необхідність у перестрахованні ризику.

Перестраховання завжди мало глобальний характер, і перестрахові компанії, як правило, підписували та приймали ризики з різних країн світу. І це зрозуміло, якщо враховувати, що основним принципом управління ризиками в перестрахованні та забезпечення збалансованого портфеля є забезпечення максимальної диверсифікації портфеля ризиків. Однак, незважаючи на глобальний характер перестрахового бізнесу, особливості регулювання перестрахових операцій в різних країнах відмінні.

У вітчизняній науковій літературі [3, с. 188; 7, с. 429] часто наводиться визначення "перестраховання" аналогічно поданого в чинному законодавстві, як страхування одним страховиком (цедентом, перестраховальником) на визначених договором умовах ризику виконання частини своїх зобов'язань перед страхувальником у іншого страховика (перестраховика) резидента або нерезидента, згідно з законодавством країни, в якій він зареєстрований.

У табл. 1 наведено визначення "перестраховання", які закріплені національними законодавчими актами окремих країн.

Таблиця 1

Сутність перестраховання в законодавствах окремих країн*

Країна	Перестраховання – це:
1	2
Аргентина	угода, яка має на меті за допомогою використання різних способів подальший більш широкий розподіл ризиків між іншими страховиками, якщо страхова сума або потенційна величина збитків у прийнятому на страхування ризику перевищує можливості (власне утримання) страховика; перестрахованням також називають "страхуванням страхування".
Фінляндія	страхування, яке страховик придбає у іншого страховика з метою виконання зобов'язань, які виникають у нього за укладеними договорами страхування.
Німеччина	страхування страховиків.
Ізраїль	договір між страховиком і страхувальником, який зобов'язує страховика за певну плату здійснити застрахованому страхову виплату при настанні страхової події (загальні норми як страхування, так і для перестраховання).

Продовження табл. 1

1	2
Словенія	страхування надмірних зобов'язань з метою забезпечення збалансованості страхового портфеля страховика у іншого страховика, який спеціально створений для здійснення операцій з активного перестраховування.
США – Каліфорнія (кожний штат має самостійне законодавство в галузі страхування)	договір перестраховування є договором, за яким страховик звертається до третьої особи для страхування її збитків або зобов'язань, що пов'язані з виконанням договорів прямого страхування.
Росія	діяльність із захисту одним страховиком (перестраховиком) майнових інтересів іншого страховика (перестраховальника), пов'язаних із прийняттям останнім за договором страхування (основним договором) зобов'язань здійснення страхової виплати.

Примітка:*Систематизовано автором на основі [8; 1].

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблеми теорії та практики організації процесу перестраховування досліджувала значна кількість вітчизняних та зарубіжних дослідників, серед них: В.Ю. Балакірева, Н.Н. Внукова, О.Д. Вовчак, Т.Є. Гварліані, Л.М. Горбач, С.В. Дедіков, К.Є. Турбіна, М.В. Мних, Л.А. Орланюк-Маліцька, Л.І. Рейтман, С.С. Осадець, Я.П. Шумелда та ін.

Особливості міжнародного досвіду нагляду за перестраховою діяльністю розглядали О. Лубенська, К. Турбіна та ін. Проте ці питання досліджені недостатньо і висвітлюються лише в окремих аналітичних записках [6]. Водночас проблеми регулювання та розвитку перестрахової діяльності в світі, а також взаємодія національних ринків і світового перестраховування потребують подальшого розгляду та узагальнення, що зумовило вибір проблематики дослідження.

Невирішена частина загальної проблеми. Незважаючи на глибоке дослідження у науковій літературі сутності, форм та методів перестраховування, механізму укладання та виконання різноманітних перестрахових договорів, актуальним залишається вивчення закордонного досвіду з організації нагляду за перестраховими операціями за умов глобалізації ринків перестраховування. Практично у всіх країнах прямі страховики підпадають під дію страхового нагляду. Що ж стосується перестрахових компаній, то в питанні нагляду існують значні відмінності: в одних країнах страховий нагляд не розповсюджується на діяльність перестраховиків, в інших – контроль за діяльністю професійних перестраховиків нічим не відрізняється від організації контролю за діяльністю прямих страховиків, а в деяких країнах є ще й проміжні форми контролю.

Постановка завдання. На підставі вищевказаного, метою статті є виявлення особливостей у підходах до регулювання та нагляду за перестраховуванням у різних країнах, узагальнення основних напрямків державного регулювання перестраховування відповідно до вимог Міжнародної Асоціації органів страхового нагляду та визначення сучасних світових тенденцій регулювання перестрахових операцій.

Виклад основного матеріалу. Головною причиною здійснення нагляду за перестраховуванням є захист інтересів страхувальників, а основною метою нагляду є зменшення випадків неплатоспроможності перестраховиків. Вищезазначене є важливим як для нагляду за страховою діяльністю, так і для нагляду за перестраховуванням. Окрім цього, без необхідного нагляду ринок перестраховування не працюватиме відповідним чином, прикладом чого може слугувати неадекватна зміна тарифів на послуги з перестраховування на "м'яких" ринках. Отже, нагляд за перестраховуванням може проводитися і в інтересах економічної безпеки.

Як було зазначено вище, існує два підходи до організації нагляду за діяльністю перестраховиків. Перший передбачає наявність державного нагляду, а другий – його відсутність. На користь підходу, який не передбачає контроль за діяльністю національних перестраховиків можна відмітити, що сторони, які укладають договір перестраховування, є фахівцями у своїй справі та економічно незалежними організаціями, які не потребують спеціального захисту з боку держави на відміну від страхувальників, які мають справу із страховиками.

В країнах, де професійні перестраховики та прямі страховики користуються рівними правами з позиції нагляду, останній є комплексною системою, що включає в себе ліцензування, фінансовий і поточний контроль за діяльністю перестраховиків. При такій формі організації нагляду перестраховування розглядається лише як одна з галузей страхування.

Проміжна система являє собою непрямий контроль за перестраховиками, в межах якого наглядовий орган перевіряє відносини національних страхових компаній з перестраховими компаніями, зокрема їх фінансові можливості. Якщо відносно того чи іншого перестраховика виникнуть сумніви що-

до його фінансової стійкості, то орган страхового нагляду уповноважений наполягати на тому, щоб страховик, діяльність якого підлягає обов'язковому контролю, змінив частку ризиків, переданих у перестраховання, або припинив дію договору перестраховання. Враховуючи вищезазначене, можна відмітити, що в Україні використовується другий підхід до організації контролю, за якого страховики і перестраховики в однаковій мірі підпадають страховому нагляду.

Перестраховання стало об'єктом аналізу з боку Міжнародної Асоціації органів страхового нагляду (IAIS) ще при формуванні основних принципів страхової діяльності як одного з факторів, що забезпечує фінансову стійкість прямих страховиків. IAIS виділяє п'ять головних підходів до класифікації видів нагляду, а саме:

- 1) відсутність будь-якого нагляду;
- 2) нагляд за перестраховою діяльністю обмежено перестрахованням первинних страховиків;
- 3) орган нагляду має право на запит внутрішньої інформації про вітчизняного перестраховика;
- 4) кожен перестраховик, що проводить операції з вітчизняним перестраховиком, підлягає ліцензуванню;
- 5) розповсюдженням є загальне ліцензування з додатковими умовами для страховика чи перестраховика.

Регулювання діяльності компаній з перестраховання здійснюється багатьма способами залежно від чинного законодавства, що регулює даний бізнес. Перестрахова компанія може підпадати під дію законодавства країни, на території якої вона проводить свою діяльність, або країни, де компанію було засновано. Ліцензування в країні, де було засновано компанію, відповідно до Європейських директив, є передумовою для початку діяльності з прямого страхування на території країни-учасниці. Багато країн Європейського Співтовариства вважають ліцензування необхідною умовою для ведення страхової діяльності. Компанія, що має намір проводити діяльність з перестраховання на території певної країни, повинна отримати в цій країні відповідну ліцензію, якщо це передбачено законодавством даної країни. Проте не всі країни вимагають ліцензії від іноземних перестраховиків.

Головні характеристики підходів до перестрахового нагляду такі:

- вимоги до ліцензування. Ліцензування надає наглядачеві можливість встановлювати вимоги щодо мінімуму капіталу та менеджменту. Крім того, наглядачі повинні мати прямий доступ до всієї інформації, яка стосується перестрахової діяльності. Критерій ліцензування однієї країни відрізняється від аналогічного критерію в іншій країні;
- вимоги до фінансових звітів та платоспроможності. Фінансовий нагляд може включати перевірку фінансового звіту компанії та додаткової інформації, перегляд технічного забезпечення, відповідність вимогам щодо платоспроможності. Даний вид нагляду може також включати регулювання інвестиційної діяльності;
- вимоги до методу перевірок. Ситуація щодо нагляду за перестрахованням, яка склалася на сьогодні, свідчить про те, що на даний момент не існує єдиного методу контролю. Відповідно до даних Європейської комісії, майже всі країни-учасниці здійснюють прямий, непрямий або змішаний нагляд за перестраховою діяльністю.

Прямий нагляд передбачає певне підпорядкування перестраховика наглядовому органу та передбачає дотримання ряду вимог: відповідний менеджмент, адекватність технічного забезпечення, мінімум платоспроможності та надання фінансових звітів. Непрямий нагляд здійснюється шляхом контролю за діяльністю страхових компаній, нагляд за діяльністю перестраховика – через детальне вивчення зовнішньої програми перестраховання первинного страховика.

Зокрема, виділяють такі основні системи контролю за фінансовою стійкістю перестраховика [2, с. 321]:

- "англійська система", яка передбачає, що контроль за фінансовою стійкістю перестраховика забезпечується за тими ж показниками, що й і у прямого страховика. При цьому при розрахунку розмірів технічних резервів в якості базового показника використовується чиста страхова премія, що обчислюється за вирахуванням премії, переданої у перестраховання;
- "німецька система", яка передбачає, що спеціальний контроль за фінансовою стійкістю перестраховика не проводиться. Фінансовий контроль зосереджений на забезпеченні платоспроможності прямого страховика. При визначенні розмірів технічних резервів також використовується показник чистої страхової премії, однак до функцій страхового нагляду входить контроль за тим, наскільки перестраховик фінансово стійкий та готовий виконувати свої зобов'язання, а також контроль за умовами перестраховання. Страховий нагляд має повноваження змінити, при необхідності, прямого страховика;
- "французька система" передбачає зосередження фінансового контролю виключно на забезпеченні платоспроможності прямого страховика. При визначенні страхових резервів використовується показник бруто-премії за вирахуванням витрат на ведення справи, в тому числі і тієї її частини, яка передається у перестраховання.

Нині в Європейському Союзі не існує чітких вимог, що стосуються перестраховування. На противагу цьому діяльність страхових компаній детально регулюється та контролюється відповідно до директив Європейської Ради, які розроблялися протягом 25 років і досить успішно використовувалися при заснуванні компаній та регулюванні їх діяльності в масштабах Європейського Союзу. Можливо, завдяки такому суворому регулюванню діяльності кількість банкрутств прямих страховиків в Європі була відносно невеликою. Єдина директива, яка стосується перестраховування, – директива № 64/225/ЕЕС щодо ліквідації обмежень свободи управління та свободи надання послуг незалежно від перестраховування та ретроцесії.

Сьогодні в країнах Європейського Союзу законодавче регулювання перестрахової діяльності у різних країнах дещо відрізняється, наприклад, у Великій Британії, Фінляндії, Данії, Люксембурзі та Португалії законодавство в однаковій мірі регулює діяльність перестраховиків та діяльність прямих страховиків. Однак, в таких країнах, як Греція, Бельгія та Ірландія, взагалі не існує положень про нагляд і контроль за діяльністю перестраховиків. Проміжне положення займають такі країни, як Австрія, Італія, Іспанія та Швеція, в яких нагляд за діяльністю перестрахових компаній суворіше, ніж у Німеччині, Франції та Голландії, а стосовно вимог, які регулюють платоспроможність перестрахових компаній, то в Австрії, Італії, Німеччині, Франції, Голландії, Бельгії, Ірландії та Греції [5, с. 54] – вони відсутні взагалі. Так, наприклад, в США, наглядові органи вимагають від перестраховиків внесення застави до банків, таким чином захищаючи клієнта від банкрутства чи невиконання перестраховика.

Все вищенаведене свідчить про відмінності у підходах до організації регулювання та нагляду за перестраховуванням. В табл. 2 розглянуто особливості регулювання перестрахової діяльності деяких зарубіжних країн. Сьогодні прослідковуються новітні тенденції з питань здійснення нагляду за перестраховуванням та здатності вітчизняних наглядових органів контролювати перестраховиків у своїх регіонах. Таке взаємне визнання якості перестраховування необхідне для спрощення вимог до перестраховиків. В той же час багато потужних міжнародних перестраховиків, які бажають працювати по всьому світові, але не можуть через те, що нагляд за цією діяльністю здійснюється локально в кожній країні. При чому принципи нагляду можуть і не співпадати з бізнес-стратегією перестраховика.

Сьогодні Європейське співтовариство, де існує єдина ліцензія на перестраховування та трансграничну діяльність, веде переговори щодо спрощення вимог деяких національних ринків та взаємного визнання. Поступово системи нагляду стануть порівнюваними, що є ознакою глобалізації.

З прийняттям 3 жовтня 2003 року Міжнародною Асоціацією органів страхового нагляду Стандарту № 8 "Здійснення нагляду за перестраховиками" визначено принципи щодо мінімальних вимог здійснення нагляду за перестраховиками. Зокрема, принципи встановлюють:

Принцип 1. Регулювання та нагляд за технічними резервами перестраховика, інвестиціями та ліквідністю, вимоги до капіталу, політика та процедури для забезпечення ефективного корпоративного управління повинні відображати характеристики перестрахового бізнесу і їх повинні доповнювати системи обміну інформацією між наглядовими органами.

Принцип 2. За виключенням вимог, зазначених у Принципі 1, регулювання та нагляд за організаційно-правовими формами юридичних осіб, ліцензування та можливість відкликання ліцензії, тестування на відповідність, зміна контролю, взаємовідносини в об'єднанні перестраховиків, нагляд за всіма видами діяльності, перевірки на місцях, виїзні перевірки, санкції, внутрішній контроль та аудит, правила звітності для страховиків мають бути такими ж, як і для первинних страховиків.

Таким чином, підводячи підсумок, основним положенням стандартів Міжнародної Асоціації органів страхового нагляду за перестраховиками є:

- обов'язковість державного страхового нагляду за фінансовою стійкістю та платоспроможністю страховика, в тому числі за обґрунтованістю формування страхових резервів з врахуванням особливостей перестрахового покриття (договори ексцедента збитків, ексцедента збитковості, катастрофічні покриття);
- обов'язковість державного ліцензування перестрахової діяльності у випадку здійснення професійної перестрахової діяльності;
- обов'язковість державного нагляду за достатністю капіталу перестраховика з врахуванням схильності до ризиків перестрахової діяльності (страхові ризики, кредитні ризики, валютні ризики, операційні ризики);
- обов'язковість нагляду за системою, структурою управління перестраховиком і конкретними особами, які здійснюють управління діяльністю перестраховика.

Цілеспрямовані зусилля Міжнародної Асоціації органів страхового нагляду призводять до посилення нагляду за перестраховими організаціями на світовому страховому ринку. Перші спроби ввести нові стандарти нагляду за перестраховуванням на світовому ринку були зроблені наприкінці 2005 року. Але не всі перестраховики згодні з закликом транспарентності вводити єдине регулювання. За введення єдиних стандартів нагляду виступають політики та учасники Лондонського страхового ринку. Частина перестраховиків остерігається того, що після введення єдиних стандартів з'явиться єдиний орган, який здійснюватиме контроль за усім світовим перестраховуванням.

Підходи до регулювання та нагляду за перестрахованням*

Країна	Вимоги до ліцензування	Вимоги до фінансових звітів	Вимоги до платоспроможності
1	2	3	4
Велика Британія	Регулювання перестрахового бізнесу відбувається так само, як і регулювання страхового бізнесу, вимоги до ведення базуються на відповідних директивах ЄС. Для того, щоб отримати дозвіл на свою діяльність, компанія має подати фінансові прогнози своєї діяльності та іншу необхідну інформацію відповідно до вимог законодавства. Компанії з перестраховання, так само як і прями страховики, перебувають під дією постійного контролю з боку наглядового органу.	Вимоги до звітів перестраховиків та страховиків є абсолютно однаковими. Дані щодо прибутку компанії мають подаватися кожного року, виключенням є лише новостворені компанії, які повинні подавати дану інформацію щоквартально. Всі дані про доходи мають бути доповнені аудиторськими звітами, а у випадку страхування життя – звітом актуаріїв щодо адекватності технічного забезпечення.	Окрім стандартних звітів та тестів на платоспроможність, які застосовуються до всіх британських компаній, регулюючий орган вдається до додаткових перевірок страхових компаній, що проводять свою діяльність на Лондонському ринку. Це передбачає вивчення платоспроможності перестраховика відносно різних сценаріїв потенційних збитків та оцінку максимальних збитків, з метою визначення рівня ризику щодо невиконання зобов'язань. Крім того, розробляється програма, метою якої є рейтингування перестраховиків відповідно до оцінки їх ризику, де основою виступатимуть тестування щодо перевірки різних сценаріїв витрат. Для професійних компаній з перестраховання життя підрахунки щодо запасу платоспроможності є відмінними порівняно із страховими компаніями, що надають послуги з інших страхувань.
Італія	Всі страхові компанії та філії іноземних страховиків, які проводять свою діяльність виключно як професійні перестраховики є об'єктом прямого нагляду. Страховики, метою яких є лише ведення перестрахового бізнесу, мають отримати дозвіл від наглядового органу. В даному випадку до перестрахових компаній застосовуються ті самі регулятивні процеси, що й до прямих страховиків.	Перестраховики мають подавати до наглядового органу звіт за першу половину року, річний звіт, перелік контрактів, лист страхових претензій та премій.	На відміну від прямих страховиків, перестрахові компанії не підлягають контролю щодо запасу платоспроможності.

1	2	3	4
Данія	Для проведення перестраховання вітчизняною компанією потрібна ліцензія. Починаючи з 01.04.2000 р. дане правило поширюється і на іноземні компанії з перестраховання, якщо вони є постійними установами. Іноземні компанії, якщо вони не мають постійної установи і не є резидентами, можуть надавати послуги з перестраховання прямим страховикам Данії без ліцензування. Правила щодо ліцензування є однаковими як для страхових компаній, так і для компаній з перестраховання. Перестраховики є суб'єктами постійного нагляду з боку контролюючого органу.	Вимоги до фінансового звіту є однаковими для страховиків і перестраховиків. Подання щорічного фінансового аудиторського звіту (заснованого на Директиві ЄС щодо бюджетів страхових компаній) та офіційна інформація про щорічні надходження є обов'язковими. Раз на рік іноземна компанія з перестраховання (філія) має скласти звіт про свою діяльність з метою надання його регулюючому органу.	Як і для прямих страховиків, так і для перестраховиків існують розрахунки платоспроможності. Платоспроможність non-life перестраховання визначається, головним чином, за допомогою сум, зазначених в перевірених фінансових звітах. Розрахунки щодо платоспроможності компаній зі страхування життя здійснюються призначеним актуарієм, якого повинна мати кожна компанія, що надає послуги з перестраховання життя.
Нідерланди	Компанії, що займаються виключно перестраховою діяльністю і бажають проводити свою діяльність на території країни, не потребують спеціальних ліцензій. Проте, якщо компанія також надає послуги із страхування, вона вважається страховою компанією і тому вся її діяльність (як страхування, так і перестраховання) підпадає під дію голландських наглядових органів відповідно до правил ЄС.	Компанії з перестраховання зобов'язані подавати контролюючим органам дві копії їх річного звіту та звіту директора. Компанії з перестраховання не повинні показувати свої прибутки органам страхового нагляду. Крім щорічних фінансових звітів, перестраховики мають подавати контролюючим органам будь-яку інформацію, яка може допомогти їм виконувати свої функції.	Для перестрахових компаній не існує спеціальних вимог до платоспроможності. Проте, перестрахова компанія, яку було засновано як відкрите акціонерне товариство з обмеженою відповідальністю, має дотримуватись загальних вимог.
Швейцарія	Іноземні страхові компанії, що займаються на території Швейцарії лише перестраховою діяльністю, звільнені від ліцензування та страхового нагляду. Ліцензування та постійний страховий нагляд є необхідним для швейцарських компаній з перестраховання.	Перестраховики мають подавати щорічний звіт регулюючому органу. Фінансова прозорість окремо по кожному виду бізнесу є обов'язковою для прямих страховиків та перестраховиків.	Хоча в законодавстві відсутні чітко визначені вимоги щодо платоспроможності, наглядовий орган Швейцарії визначає продуктивність в розмірі 20 % від чистих премій як мінімальну вимогу для продуктивності акцій.
Іспанія	Вимоги для отримання дозволу на проведення операцій однакові як для компаній з прямого страхування, так і для компаній з перестраховання. Вони включають: обмеження сфери діяльності компанії відповідно до її статуту, надання програми діяльності компанії, прогноз на перші три роки, мінімальний акціонерний капітал, вимоги до акціонерів та ефективність менеджменту компанії.	Наглядовий орган вимагає щорічний звіт, звіт директора страхової компанії, статистичну інформацію і, де це є можливим загальні та детальні аудиторські звіти.	Перестраховики, так само, як і страхові компанії, повинні створювати, вести підрахунки своєї платоспроможності. Відсутні відмінності у розрахунках запасу платоспроможності між страховиками та компаніями з перестраховання. При цьому для перестраховиків немає офіційних вимог щодо запасу платоспроможності.

1	2	3	4
Швеція	Для того, щоб проводити перестрахову діяльність на території Швеції, необхідно мати відповідну ліцензію. Це стосується лише шведських перестрахових компаній. Іноземні компанії не потребують ліцензії на ведення операцій з перестраховування. Філії компаній, які засновані в інших країнах, ніж країни-учасниці ЄС та Швейцарія повинні отримати відповідний дозвіл. Перестраховики, як і страховики є суб'єктами постійного нагляду з боку контролюючого органу.	Вимоги щодо звіту, так як і строки його подання є однаковими для страховиків і перестраховиків. Філії компаній, заснованих в країнах ЄС, повинні подавати бухгалтерський баланс, рахунки прибутків та витрат. Дочірні компанії мають надавати річний звіт.	Компанії з перестраховування повинні подавати щорічну декларацію щодо платоспроможності та повідомляти рівень технічного забезпечення. Вимоги до платоспроможності основані на директивах ЄС.
Канада	Зважаючи на те, що послуги з перестраховування можуть надаватися компаніями, які не мають ліцензії на даний вид діяльності, прямі страховики, як правило, наполягають на пред'явленні акредитиву. Для того, щоб отримати ліцензію на проведення діяльності з перестраховування, страховик має подати заяву до федерального регулюючого органу, мати відповідний рівень активів для виконання своїх зобов'язань.	Вимоги є однаковими як для страховиків, так і для перестраховиків. Необхідним для подання є перевірені фінансові звіти, результати перевірок регулюючим органом, звіти актуаріїв щодо технічного забезпечення по зобов'язаннях.	Перестраховики мають дотримуватися вимог щодо мінімуму платоспроможності. Відповідно до цього вони мають пройти тест на визначення мінімуму активів для life бізнесу та тест на визначення мінімального капіталу та резервного капіталу для страхування non-life. Вимоги є однаковими як для страховиків, так і для перестраховиків.
США	Іноземні компанії на території США можуть проводити свою діяльність як ліцензовані або акредитовані перестраховики. Кожен штат має свої вимоги до ліцензування. Головні вимоги до отримання статусу Акредитованого перестраховика зазначено в документі NAIG «Model Law on Credit for Reinsurance». Для того, щоб пройти акредитацію, необхідно надати інформацію щодо фінансового звіту, пройти процедуру інспектування на місці.	Як, правило, від перестраховиків вимагається менш деталізований звіт, на відміну від прямих страховиків. Вимоги до звіту визначаються штатом, в якому було засновано компанію. Вимоги для акредитованих компаній базуються на документах NAIG. Вимоги до іноземних і вітчизняних компаній є однаковими.	Вимоги до платоспроможності базуються на такому підході до капіталу, який враховує фактор ризику, що є невід'ємною частиною процесу перестраховування. Нагляд за страховою діяльністю в окремих штатах базується на правилах відповідних штатів. Більшість з них використовують за основу моделі NAIG, проте деякі штати мають свої власні правила.

1	2	3	4
Франція	Для проведення діяльності з перестрахування немає потреби у володінні ліцензією. Для перестраховиків не існує спеціальних правил, проте вони повинні надавати інформацію про прямих страховиків французькому наглядовому органу, який має право контролювати діяльність компаній з перестрахування. Перестраховики, як і страховики є суб'єктами постійного нагляду з боку контролюючого органу.	Мають подавати звіт у формі, що є похідною від звіту страховиків. Дочірні компанії з перестрахування вважаються окремими видом вітчизняних перестраховиків. Для філій іноземних компаній не існує ніяких вимог щодо страхового нагляду – вони не підлягають дії французького регулюючого органу.	Перестрахові компанії не повинні покривати своє технічне забезпечення активами та дотримуватись вимог щодо платоспроможності.
Німеччина	Порівняно зі страховими компаніями, компанії з перестрахування є об'єктами обмеженого нагляду. Перестраховикам не потрібно одержувати дозвіл на здійснення перестрахування.	Компанії з перестрахування мають узгоджувати свою діяльність з вимогами бухгалтерського обліку та надавати органам нагляду звіти, схожі на звіти прямих страховиків. Крім того, перестраховики повинні щоквартально подавати звіти про розвиток інвестицій.	Вимоги до платоспроможності базуються на Директивах ЄС. В Німеччині не має встановленого законом запасу платоспроможності для перестраховиків. Проте, під час діяльності регулюючий орган завжди намагається переконатись, чи має перестраховик мінімальний капітал на тому рівні, який потребує прямих страховик.

Примітка: *Систематизовано автором на основі [4, с. 12-20; 6, с. 21-24].

Ініціатором уведення єдиного регулювання світового ринку перестраховування є від Форуму фінансової стабільності – організація фінансового регулювання, яка створена у 1999 році Міжнародним валютним фондом, Світовим банком і представниками країн Великої вісімки. Паралельно з цією ініціативою всередині самої галузі намітилась явна тенденція до підвищення прозорості бізнесу. Як відомо, перестраховування є міжнародним бізнесом, тому необхідно використовувати єдині підходи до його регулювання.

Висновки. Отже, на сьогодні основне завдання наглядових органів – захист ринків та страховиків, стабільність та прозорість системи страхування. Сучасний стан регулювання перестрахових операцій формується під впливом таких тенденцій:

- по-перше, це глобалізація ринків перестраховування (глобальні ризики, глобальні безпеки), глобалізація клієнтських баз компаній та глобалізація самих учасників – страховиків і перестраховиків;
- по-друге, денаціоналізація місцевих стандартів. Існують різні моделі оцінки платоспроможності та фінансової стійкості компаній. З 2012 року на зміну Solvence I прийде Solvence II, і тому все більше структур прислуховується до думки ЄС, межі якого до того ж постійно розширюються;
- по-третє, все більше компаній починають впроваджувати складні ІТ-системи, вдосконалювати процеси інформатизації та операційні бізнес-процеси;
- по-четверте, буде спостерігатися домінування на ринку міжнародних фінансово-страхових груп. В Європі їх частка вже складає 10 % і сьогодні вони контролюють майже 80 % бізнесу як в Європі, так і в США;
- по-п'яте, виникає необхідність визнання міжнародних стандартів;
- по-шосте, зміна системи безпеки, тобто страховики і перестраховики починають замислюватися над системами захисту ризиків своїх клієнтів.

ЛІТЕРАТУРА

1. Абрамов В.Ю. Страхование: теория и практика. – М.: Волтерс Клувер, 2007. – 512 с.
2. Страхование. Современный курс: Учебник / А.П. Архипов, В.Б. Гомелля, Д.С. Туленты; под ред. Е.В. Коломина. – М.: Финансы и статистика, 2007. – 416 с.
3. Горбач Л.М. Страхова справа: Навч. посібник. – 2-ге вид., виправлене. – К.: Кондор, 2003. – 252 с.
4. Лубенська О. Види перестрахового нагляду, які використовуються на території ЄС та в інших країнах // Страхова справа. – 2003. – № 1. – С. 12 – 20.
5. Мун Д.В. Перестраховочные рынки Европейского Союза: анализ тенденций развития // Страховое дело. – 2005. – № 10. – С. 52 – 56.
6. Нагляд за перестраховою діяльністю в Канаді, США, Швейцарії та на Бермудських островах, які не входять до складу ЄС // Страхова справа. – 2003. – № 1. – С. 21 – 24.
7. Страхування: Підручник / Кер. авт. колективу і наук. ред. С.С. Осадець. – Вид. 2-ге, перероб. і доп. – К.: КНЕУ, 2002. – 599 с.
8. Турбина К.Э. Мировая практика государственного регулирования перестрахования // Страховое право. – 2001. – № 1. – С. 32 – 55.